

**KÖYHYTTÄ JA KANSAN-
KOKENEET EDUSTAJAT**

SAMASSA PÖYDÄSSÄ

Helsinki 12.10.2021

**Yleisötilaisuus alkaa klo 16.
Tilaisuus tallennetaan.**

Ryhmä 1: Köyhyyden periytyminen

Elinan Karjalainen

Tutkittua tietoa

- Lapsia pienituloisissa perheissä oli 121 000, 11,6 % (v. 2019). Yhden huoltajan talouksien pienituloisuusaste oli 21,1 %, kun se kahden vanhemman perheillä oli 9,9 %.
- Lapsiperheiden köyhyydellä on pitkäkestoisia vaikutuksia, sillä hyvinvoinnin perusta rakentuu lapsuudessa. Perhetausta vaikuttaa sekä lapsen terveyteen että koulumenestykseen.
- Köyhyys työssäkäynnistä huolimatta koskee erityisesti lapsiperheitä. Pienituloisuusrajan alapuolella olevista lapsiperheistä lähes puolessa oli töissä käyvä huoltaja. Korkein köyhyysriski on niissä lapsiperheissä, joissa on vain yksi palkansaaja.

Ryhmä 1: Köyhyyden periytyminen

Ongelmat ja ratkaisuehdotukset:

- 1. Lapsiperheiden saama tuki ei ole riittävä. Erityisesti yksinhuoltajaperheiden asema on vaikea. Ratkaisuja:**
  - Aidosti maksuttoman opiskelun mahdollistaminen tärkeää, jotta lapset voivat valita itseään kiinnostavan opiskelupaikan
  - Verotuksen progressiivisuus; olisi oltava kevyempää pienituloisimmille
  - Kotiin tuotavien palvelujen tarjoaminen, vanhemman jaksamisen tukeminen
  - Yhteiskunnan mahdollistettava, että erilaiset yhteisöt pystyvät auttamaan jatkossakin ihmisiä (järjestöt, yhdistykset, srk), mm. digitaitojen opettamisessa
  - Ruuan alv:n alentaminen tulevaisuudessa
- 2. Kelan etuuksia odottelu ja ongelmat maksusitoumusten kanssa, terveydenhuollon palvelujen saannin vaikeudet. Ratkaisuja:**
  - Sosiaaliturvauudistuksessa etuusjärjestelmää on selkeytettävä; etuuksien hakeminen ja maksatus helpommaksi, käsittelyaikojen lyhentäminen
- 3. Puutteelliset digitaidot vaikeuttavat asiointia. Ratkaisuja:**
  - TE-toimistoissa huomioitava ihmisten taidot ja tarjottava tukea digitaitojen kehittämiseen
  - Pohjoismaisen työn haun mallissa turvattava riittävät resurssit aidosti tarjota ihmisten tarpeista lähtevää tukea
  - Kun eri tahojen digitaalisia järjestelmiä kehitetään, tulee niistä tehdä järkeviä ja yhteen toimivia
  - Kouluissa työelämä- ja digitaitojen opettaminen

Ryhmä 2: Korkeakoulutetun työttömyys ja rakennemuutokset

Jaanan tarina

Tutkittua tietoa

- Työttömyys johtaa tulojen vähenemiseen ja erityisesti työttömyyden pitkittyessä köyhyysriski kasvaa. Vuonna 2019 työttömistä 44 prosenttia oli pienituloisia.
- Pitkäaikaistyöttömyys käy sitä todennäköisemmäksi, mitä enemmän työttömällä on ikää. 60–64-vuotiaista työttömistä puolet oli pitkäaikaistyöttömiä, 55–59-vuotiaista lähes kolmannes. Pitkäaikaistyöttömyys oli melkein kaikissa ikäryhmissä miehillä yleisempää kuin naisilla.
- Korkeakoulutettuja työttömiä oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 36 431, joka on 626 henkilöä (+1,7 %) enemmän kuin vuotta aiemmin. (Akava Works)

Ryhmä 2: Korkeakoulutetun työttömyys ja rakennemuutokset

Ongelmat ja ratkaisuehdotukset:

1. Kannattaako Suomessa kouluttautua, jos se ei turvaa työtä?(3000 työhakemusta jättänyt – 20 haastatteluun päässyt) Eikö suomalainen koulutusjärjestelmä olekaan maailman parhain? Väliinputoamiseen ratkaisuna:
  - Saksassa- jokaiselle oppisopimuskoulutuksen hankkineille turvataan työpaikka. Suomessa oppisopimuskoulutus kehityksen alla – työnantajille porkkanoita tarvitaan enemmän. Oppisopimuskoulutetuville taattava 2 vuoden työpaikka.
  - Työnantajien asenneilmapiiriin täytyy saada korjaus – työttömät eivät ole samaa massaa.
  - Suomalaiset valmiina kouluttautumaan ja tekemään töitä isommalla palkalla.
  - Koulutusten yleispätevyyttä korostettava enemmän työnhaussa
  - Lisää koulutusmoduuleja – korkeakoulututkinnon suorittaneille – jolla pätevyyttä voidaan laajentaa.

Ryhmä 2: Korkeakoulutetun työttömyys ja rakennemuutokset

Ongelmat ja ratkaisuehdotukset:

2. Miksi julkisia virkoja koskeva valitusmenettely on maksullista?

Ratkaisu:

- Pienituloisille valitusmenettely maksuttomaksi
- Neuvontaa tarjottava pienituloisten maksuhuojennuksista – mistä hakea tietoa?

KIRKKOHALLITUS[†]
KYRKOSTYRELSEN

Ryhmä 2: Korkeakoulutetun työttömyys ja rakennemuutokset

Ongelmat ja ratkaisuehdotukset:

3. Miten tukea työllisyyden elpymistä rakennemuutosalueilla? Onko työttömälle muutto ainoa ratkaisu?

- Työtöntä ei tule pakottaa muuttamaan työssäkäyntialueen ulkopuolelle
- Rakennemuutosalueilla tärkeä tehdä pikainen analyysi, miten tehtaita yms. Infraa voidaan uusiokäyttää – tukea siellä alkavaa yrittäjyyttä, sitoutetaan tehtaita tukemaan paikkakuntaa ennen lähtöä (konkurssit eri asia) – valtiollinen Ryhmä Hau paikalle resursseineen auttamaan.
- EU:n rakennerahaa ja muuta vastaavaa eritiysapua haettava akuutteihin tilanteisiin.
- Merkittävän ketteryyden lisääminen -

Ryhmä 2: Korkeakoulutetun työttömyys ja rakennemuutokset

Ongelmat ja ratkaisuehdotukset:

4. Miksi selvästi työkyvyttömiä ihmisiä ohjataan kuntouttavaan työtoimintaan? Onko järkevää istuttaa yli 60-vuotiaita, heikkokuntoisia asiakkaita näissä toiminnoissa?

- Kuntouttava työtoiminta voi olla hyvästä, jos se kohdistuu oikeille henkilöille - voi olla ihmisiä, joilla on akuutteja kuntoutus- yms. tarpeita, jotka täytyy ratkaista ennen kuntouttavan työtoiminnan jaksoja
- Selkeästi työkyvyttömät kartoitettava ja ohjata työkyvyttömyyseläkkeelle
- Perusturvan korottaminen oltava ehdoton tavoite - 900 000 ihmistä alle suhteellisen köyhyysrajan
- Byrokratian kuormittavuutta vähennettävä! Niitä tuettava joilla, mahdollisuus työllistyä.

Ryhmä 3: Pätkätyöläisyys ja työmarkkinoille pääsyn vaikeus

Pian tarina

Tutkittua tietoa

- Työmarkkinatuki on noin 726 e/kk (brutto). Vanhempien tulot pienentävät tukea, jos asut heidän kanssaan.
- Ruoka-apuun turvautuu noin 100 000–200 000 henkilöä vuosittain. Korona-aikana asiakasmäärien arvioidaan kaksink- tai kolminkertaistuneen.
- Joka kymmenes ruoka-aputoimija arveli, että etuusbyrokratian monimutkaisuudesta johtuva etuuksien alikäyttö olisi yksi syy lisääntyneelle ruoka-avun tarpeelle.
- Toimeentulotuen alikäytön on arvioitu olevan laajaa, 20–60 prosenttia riippuen tutkimusjoukon rajauksesta.

Ryhmä 3: Pätkätyöläisyys ja työmarkkinoille pääsyn vaikeus

Ongelmat ja ratkaisuehdotukset

1. Pitkittynyt työttömyys ja riittämätön tuki työllistymiseen

- Palveluiden siirto TE-toimistoilta kunnille, kuntakokeilu.
- Omavalmentajien riittävä koulutus ja resurssointi.
- Osatyökykyisten keskitetty työnvälitys, suunnitelmissa työministeriössä.

2. Matala ja joustamaton sosiaaliturva

- Perustulon avulla byrokratian vähentäminen ja tulojen turvaaminen.
- Palkkatuen resursseja lisättävä.
- Palkkatukityösopimukset pidemmäksi aikaa kuin rajoitettu sopimus.

3. Opiskelun ja työn yhdistäminen

- Korkeakouluihin lisää harjoittelurahoitusta.
- Kunnat hyödyntäisivät tukityöllistettäviä enemmän, nyt menee paljon yrityksiin.

Ryhmä 4: Palvelukierteestä ei pääse palkkatöihin

Laurin tarina

Kuntouttava työtoiminta on sosiaalipalvelu, joka on tarkoitettu pitkään jatkuneen työttömyyden perusteella työmarkkinatukea tai toimeentulotukea saavan henkilön työllistymismahdollisuuksien ja elämänhallinnan parantamiseksi. Se perustuu asiakkaan kanssa laadittuun aktivointisuunnitelmaan tai monialaiseen työllistymissuunnitelmaan.

Aktivointisuunnitelmia tehtiin vuonna 2019 arviolta 76 100, mikä oli yli puolet enemmän kuin vuonna 2016. Vuonna 2019 kuntouttavaan työtoimintaan osallistui Suomessa vuonna 2019 arviolta 45 100 henkilöä. Tämä on 8 prosenttia enemmän kuin vuonna 2016, jolloin tiedonkeruu toteutettiin edellisen kerran

Ryhmä 4: Palvelukierteestä ei pääse palkkatöihin

Ongelmat ja ratkaisuehdotukset:

1. Palkkatuen ja työkokeiluiden kierteestä ei pääse pois.

Ratkaisu: Työnantajan velvoittaminen työkokeilussa olevan palkkaamiseen.

Työnantajille ryhtiliike. Etsitään joustavia työnantajia, jotka olisivat valmiita palkkaamaan myös niitä, jotka eivät ole täysin kykeneviä työhön ilman tukea.

Palvelut eivät kohtaa tarvetta. Palvelut eivät ratkaise ihmisen tilannetta.

Osatyökykyisten työllistymistä, osasairauspäivärahaa ja osa-aikaeläkejärjestelmiä tulisi vakiinnuttaa ja vahvistaa Suomessa.

2. Järjestelmä nöyryyttää ja vie itsetunnon.

Ratkaisu: Palvelut tulevaisuudessa paremmin yksilöllisesti räätälöityjä? Palveluita saa paremmin järjestöjen kautta kuin TE-toimistosta.

Ihmisen oikeus saada palkkatyö on huomioitava. Työtakuu. Oikeus työhön.

Yhteisön merkitys työn saamisessa ja tässä järjestöt tärkeässä asemassa. Järjestöjen ymmärrys ihmisestä on huomioitava ja se ymmärrys olisi saatava myös TE-palveluihin.

Tunnistetaan erilaisten ihmisten yksilölliset tarpeet ja tuetaan järjestöjä siinä työssä mitä he tekevät.

3. Järjestöissä ja yhdistyksissä olisi halua työllistää, mutta mistä rahat?

Ratkaisu: Sosiaaliset yritykset, miten tuetaan lisää?